

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
комунального закладу
«Харківський ліцей № 65
Харківської міської ради»
протокол від 31.08.2023 № 2

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
комунального закладу
«Харківський ліцей № 65
Харківської міської ради»
Світлана ТАРШИНА
«31» серпня 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

«ХАРКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 65 ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

на 2023/2024 навчальний рік

II ступеня (базова середня освіта)

Освітня програма
комунального закладу
«Харківський ліцей № 65 Харківської міської ради»
на 2023/2024 навчальний рік

II ступеня (базова середня освіта)

Загальні положення

Освітня програма комунального закладу «Харківський ліцей № 65 Харківської міської ради» II ступеня для базової середньої освіти для здобувачів освіти 5-6-х класів на 2023/2024 навчальний рік (далі – освітня програма) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» (із змінами), «Про повну загальну середню освіту» (із змінами), Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (зі змінами), від 30 вересня 2020 року № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» та сформована на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235, Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.04.2019 № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 № 160), Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115 (зі змінами). Освітня програма закладу освіти складена на основі типових освітніх програм, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України:

- для учнів 5-6 класів від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (далі – Типова освітня програма № 235),

- для учнів 7-9 класів – від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (Типова освітня програма № 405).

Освітня програма закладу не потребує окремого затвердження центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти, схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується директором ліцею. Освітня програма та перелік освітніх компонентів, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладом загальної середньої освіти та використання ним в освітній діяльності освітньої програми на цикл базового предметного навчання базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роком навчання.

Освітня програма включає:

- навчальний план;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової

діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу заклад освіти використовуватиме в освітній діяльності дану освітню програму.

Базова середня освіта може здобуватися в закладі освіти за очною (денною) та дистанційною формами, а також індивідуальними формами здобуття освіти: екстернатною, сімейною (домашньою) та формою педагогічного патронажу. З урахуванням здібностей і природних нахилів учнів та для забезпечення виконання навчальних програм з окремих предметів педагогами можуть розроблятися індивідуальні освітні траєкторії для обдарованих учнів. Індивідуальна освітня траєкторія учнів реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності на підставі індивідуальної програми розвитку (за наявністю), індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічним працівником у взаємодії з учнем та/або його батьками (або іншими законними представниками дитини), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками (або іншими законними представниками дитини).

Освітня програма закладу освіти спрямована на забезпечення визначених форм здобуття освіти та передбачає організацію навчання на засадах глибокої поваги до особистості учня, врахування особливостей індивідуального розвитку ставлення до нього як до свідомого відповідального суб'єкта освітньої взаємодії, зорієнтована на розв'язання нестандартних освітніх задач та створення оптимальних навчальних умов, які враховують потреби і можливості кожного учня, незалежно від місця проживання/перебування, за рахунок новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладі освіти є державна мова.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02. 2021 року № 160).

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на другому рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форми здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня

Загальний обсяг навчального навантаження на другому рівні повної загальної середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями та за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження закладу освіти сформовано для учнів 5-6-х класів відповідно до додатків 1 та 3 Типової освітньої програми № 235, для учнів 7-9 класів – згідно з таблицею 10 Типової освітньої програми № 405 (додаток 1). Розподіл навчального навантаження та тиждень здійснено за освітніми галузями та роками навчання (додаток 2).

Уроки фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру та спорт», є обов’язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображено в навчальному плані закладу освіти для кожного року навчання. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов’язково фінансується з державного бюджету.

Навчальний план

Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, що є обов’язковою, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, факультативи, індивідуальні заняття, консультації. Реалізація як інваріантної, так і варіативної складових навчального плану фінансується з державного бюджету. Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Варіативна складова навчального плану може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в 5-6 класах зазначено в межах заданого Типовою освітньою програмою № 235 діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Кількість навчальних годин на вивчення інваріантної складової навчального плану в 7-9 класах зазначена відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми № 405.

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Перелік модельних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі (додаток 3), є базовими і може бути доповнений іншими модельними програмами, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти науки України», шляхом внесення змін до цієї освітньої програми в установленому порядку.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-суди, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення

учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у модельних та/або навчальних програмах окремих предметів.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу

освіти, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором ліцею та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї формуються інклюзивні класи.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Під час вивчення інтегрованого мовно-літературного курсу клас може ділитися на групи не менше ніж на чотирьох уроках на тиждень, що відповідає мінімальному та рекомендованому тижневому навантаженню для вивчення української мови.

Інструментарій оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх

навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формуальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти у 2023/2024 навчальному році застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання.

Очікуванні результати навчання учнів

Очікувані результати навчання визначаються вимогами до обов'язкових результатів навчання, які сформовані на основі компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей, які формує кожен педагогічний працівник Закладу освіти під час здійснення навчальної діяльності, належить:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено окремо за кожною освітньою галуззю та описано у відповідних державних стандартах освіти.

Додаток 1

складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (додаток 1 та 3) та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 10)

Загальний обсяг навчального навантаження його розподіл між освітніми галузями для здобувачів освіти 5-6-х класів з українською мовою навчання на 2023/2024 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік						
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13	11	10	13
	на рік	385	350	455	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6
	на рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	на рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	на рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	на рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3

	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29			32		
	на рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2			2		
	на рік	70			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1085			1190		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

*Складений відповідно до додатка 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

**Загальний обсяг навчального навантаження
його розподіл між освітніми галузями для здобувачів освіти 7-9-х класів
з українською мовою навчання на 2023/2024 навчальний рік**

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	7 рік навчання	8 рік навчання	9 рік навчання
Мовно-літературна	на тиждень	9,5	9	9
	на рік	332,5	315	315
Математична	на тиждень	4	4	4
	на рік	140	140	140
Природнича	на тиждень	7,5	8	8,5
	на рік	262,5	280	297,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1	1
	на рік	35	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	2	2,5	3,5
	на рік	70	87,5	122,5
Технологічна	на тиждень	1	1	1
	на рік	35	35	35
Інформатична	на тиждень	1	2	2
	на рік	35	70	70
Мистецька	на тиждень	2	1	1
	на рік	70	35	35

Фізична культура	на тиждень	3	3	3
	на рік	105	105	105
Усього	на тиждень	28+3	28,5+3	30+3
	на рік	980 + 105	997,5 + 105	1050 +105
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2,5	3	3
	на рік	87,5	105	105
Гранично допустиме річне навантаження	на тиждень	28+3	28,5+3	30+3
	на рік	980 + 105	997,5 + 105	1050 +105
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	30,5+3	31,5+3	33+3
	на рік	1172,5	1207,5	1260

Додаток 2

складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (додаток 1 та 3) та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 10)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

базової середньої освіти (для учнів 5-9 років навчання)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень				
	інваріантна складова	5 рік навчання	6 рік навчання	7 рік навчання	8 рік навчання	9 рік навчання
Мовно-літературна галузь	Українська мова	4	4	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Громадянська та історична	Історія України	-	-	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1
	Вступ до історії України та Громадянської освіти	1	-	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	-	-	-
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	1	1
Математична	Математика	5	5	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технологічна	Технології	2	2	-	-	-
	Трудове навчання	-	-	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1	2	2
Соціальна, здоров'я-збережувальна	Основи здоров'я	-	-	1	1	1
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	1	1	-	-	-
	Інтегрований курс «Культура добросусідства»	0,5	0,5	-	-	-
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3

Разом:		26+3	29+3	28+3	28,5+3	30+3
Варіативна складова. Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2	2,5	3	3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження*		28	31	31	33	33
Всього (без урахування поділу класу на групи)		28+3	31+3	31+3	31,5+3	33+3

**Перелік модельних навчальних програм
базової середньої освіти, що використовуються в освітньому процесі**

Клас	Назва модельної навчальної програми	Підстави
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкара С. І., Шило С. Б.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Волощук Є. В.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Скворцова С. О., Тарасенкова Н. А.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О.В., Мартинюк О.О.)</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнік Т. В.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю, Горобець О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.).</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795

6	<u>Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
5-6	<u>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)</u>	наказ МОНУ від 12.07.2021 № 795
7-9	Українська мова, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Українська література, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Зарубіжна література, 6-9 класи	наказ МОНУ від 03.08.2022 № 698
7-9	Біологія, 6-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Історія України. Всесвітня історія, 6-11 класи	наказ МОНУ від 03.08.2022 № 698
7-9	Основи правознавства, 9 клас	наказ МОНУ від 03.08.2022 № 698
7-9	Географія, 6-9 класи	наказ МОНУ від 03.08.2022 № 698
7-9	Інформатика, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Математика, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Мистецтво, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Основи здоров'я, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Трудове навчання, 5-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Фізика, 7-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804
7-9	Фізична культура, 5-9 класи	Наказ МОНУ від 17.08.2022 № 752
7-9	Хімія, 7-9 класи	наказ МОНУ від 07.06.2017 № 804

8-9	Інтегрований краєзнавчий курс за вибором «Харківщинознавство», 8-9 класи (автори Грінченко О.І., Губіна С.Л.)	Регіональна програма, схвалена вченою радою КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (протокол № 1 від 25.03.2021)
------------	---	---

Базова середня освіта

7-9-ті класи

Загальні положення

Освітня програма базової середньої освіти (далі - освітня програма) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти». Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках Навчального плану (додатки 8-11);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 15;

пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти; вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладу загальної середньої освіти складає 3640 годин/навчальний рік: для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у Навчальному плані ліцею (далі – Навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова Навчального плану визначається ліцеєм самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення ліцею і відображається в його навчальному плані.

Варіативна складова Навчального плану використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора з навчально-виховної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану ліцеєм спеціалізацію, чи світоглядного спрямування; індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту Навчальний план базової середньої освіти ліцею містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї Освітньої програми. Конкретизацію організації освітнього процесу у ліцеї у 2023/2024 навчальному році визначено Навчальним планом роботи ліцею II ступеня.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу освіти, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів, які займаються в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо), за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх

навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях,

— у разі відмінності) мовами	діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні

	моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати

	своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими

надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактування, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного

	ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального

року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення
компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає

цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість, створення умов для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі межпредметних та внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних та організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання й підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу й

формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх у новій ситуації.

Форми організації освітнього процесу можуть змінюватися та розширюватися у змісті окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Інструментарій оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Результати такого оцінювання відображаються у відповідних документах про освіту. Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначених державними стандартами. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання здійснюють педагоги відповідно до вимог обраних модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

З метою неперервного відстеження результатів базової середньої освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей базової середньої освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності. Директор ліцею формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих працівників відповідно до штатного розпису. В ліцеї розроблені та втілюються в життя заходи з підтримки позитивної мотивації педагогічних працівників, створені умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників: 100% педагогічних працівників відповідно до вимог проходять підвищення кваліфікації, використовують самоосвітню діяльність у різних формах.

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності. Для виконання Освітньої програми ліцею (базова середня освіта) на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; додаткових годин на проведення індивідуальних занять з предметів варіативної складової.

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності. Матеріально-технічна база ліцею відповідає цілям і завданням освітнього закладу. В кожному кабінеті вчителі під час навчальної діяльності використовують персональний комп'ютер, мультимедійне обладнання. Якісне проведення навчальних занять забезпечують наочні посібники: схеми, таблиці, математичні моделі, планшет, за необхідністю мікроскопи, посібники для вивчення будови тіла людини, тварин; вивчення рослин тощо. Уроки інформатики проводяться в комп'ютерних класах, які мають сучасний і доступний швидкісний інтернет. На уроках вчителі використовують різні онлайн-сервіси.

Діяльність бібліотеки направлена на підвищення інформаційного та освітнього рівня учнів, для цього в бібліотеці створені всі умови. Бібліотека оснащена мережею Інтернет, що дозволяє спростити процес пошуку необхідної інформації.

У закладі проводяться роботи щодо поповнення та збереження матеріально-технічної бази закладу.

4. Якість проведення навчальних занять. Рівень навчальних досягнень учнів є головним критерієм в оцінці роботи вчителя. Контроль за рівнем навчальних досягнень здобувачів освіти передбачає такі завдання:

- 1) моніторинг рівня навчальних досягнень учнів та відповідність їх програмним вимогам;
- 2) з'ясування причин низької успішності учнів класу або окремих учнів;
- 3) вивчення системи роботи вчителя з учнями з метою попередження недоліків та ліквідації прогалин у знаннях, а також системи роботи з обдарованими учнями;
- 4) надання методичної допомоги вчителю щодо підвищення якості навчальних досягнень учнів.
- 5) введення в навчальний процес змішаного навчання.

Основними формами моніторингу у 7-9 класах є:

- проведення діагностичних робіт;
- участь учнів у предметних олімпіадах, конкурсах;
- опитування, анкетування учасників освітнього процесу;

- спостереження за освітнім та виховним процесом.

Освітня програма ліцею II ступеня (базова середня освіта) передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Очікувані результати навчання учнів

Очікувані результати навчання визначаються вимогами до обов'язкових результатів навчання, які сформовані на основі компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей, які формує кожен педагогічний працівник закладу освіти під час здійснення навчальної діяльності, належать:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентність у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено окремо за кожною освітньою галуззю та описано у відповідних державних стандартах освіти.

Додаток 2
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу

«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план
для 5-А, 5-Б, 5-В класів
з навчанням українською мовою
на 2023/2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	5-А	5-Б	5-В
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5 (+0,5)	1,5 (+0,5)	1,5 (+0,5)
	Іноземна мова(англійська)	3,5 (+0,5)	3,5 (+0,5)	3,5 (+0,5)
Математична	Математика	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1(+0,5)	1(+0,5)	1(+0,5)
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Технологічна	Технології	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		28+3		28+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	28+3

*Складений відповідно до додатка 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУСВА

Додаток 3
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план
для 5-Г класу, що навчається за педагогічною технологією «РОСТОК»**

Освітні галузі	Предмети	5-Г
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3+1
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство*	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	5
Природознавство	Навколишній світ	4
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Фізична культура**	3
Разом		29,5+1,5
Додатковий час на предмети, спецкурси, індивідуальні заняття		1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31

*Складений відповідно до додатку 4 Типового навчального плану 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за педагогічною технологією «Росток», затвердженого наказом МОН України від 29.04.2021 № 483

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 4
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план для 5-Д класу,
який працює за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»**

Назва освітньої галузі	Предмети	5-Д клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5
	Іноземна мова	5
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1,5
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	1
Фізична культура*	Фізична культура	3
Усього		30
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибірових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять***	Курс за вибором «Еврика»	1
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31
	На рік	1085
Гранично допустиме навантаження учнів**	На тиждень	28
	На рік	980

*Складений відповідно до додатку 3 Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України». Адаптаційний цикл 5-6-ті класи», затвердженої наказом Державної служби якості освіти України від 31.08.2022 № 01-10/86

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 5
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план
для 6-А інклюзивного класу
з навчанням українською мовою
на 2023/2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	6-А	Дитина з ООП
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5 (+0,5)	1,5 (+0,5)
	Іноземна мова (англійська)	3,5 (+0,5)	3,5 (+0,5)
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1 (+0,5)	1 (+0,5)
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5	0,5
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5 (+0,5)	1,5 (+0,5)
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		29+3	28+3
	Корекція розвитку пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери	-	2
	Розвиток фонетико-фонематичного слуха та звуко-буквенного аналізу	-	2
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3	28+3

*Складений відповідно до додатка 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУСВА

Додаток 6
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план
для 6-Б класу
з навчанням українською мовою
на 2023/2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Іноземна мова (англійська)	4
Математична	Математика	5(+1)
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2
Інформатична	Інформатика	1,5 (+0,5)
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		29+3
	Корекція розвитку пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери	-
	Розвиток фонетико-фонематичного слуха та звуко-буквенного аналізу	-

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2
Гранично допустиме навчальне навантаження	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	31+3

*Складений відповідно до додатка 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 7
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

**Навчальний план
для 6-В, 6-Г, 6-Д класів
з навчанням українською мовою
на 2023/2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	6-В	6-Г	6-Д
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1
	Іноземна мова (англійська)	5	5	5
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	2
Математична	Математика	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2
	Географія	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1

Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		29+3	29+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3	31+3

*Складений відповідно до додатка 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 8
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

Навчальний план для 7-х класів, що працюють за педагогічною технологією «РОСТОК»

Освітні галузі	Предмети	7-А	7-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5+0,5	2,5+0,5
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	4	4
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
	Основи здоров'я	1	1

Здоров'я і фізична культура	Фізична культура**	3	3
Разом		30+3	30+3
Додатковий час на предмети, індивідуально-групові заняття та консультації		1,5	1,5
Елементи теорії ймовірності		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3

*Складений відповідно до додатку 4 Типового навчального плану 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за педагогічною технологією «Росток», затвердженого наказом МОН України від 29.04.2021 № 483

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 9
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

Навчальний план для 7-х класів з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7-В	7-Г	7-Д
Мови і літератури	Українська мова	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Українська література	2	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2+1	2+1	2+1
	Друга іноземна мова (німецька/польська)	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1
	Всесвітня історія	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1

Математика	Алгебра	2+1	2+1	2+1
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3
Разом		32+3	32+3	32+3
Додатковий час на предмети, індивідуально-групові заняття та консультації		3	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3	32+3

*Складений відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобільний»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 10
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської

області»

**Навчальний план
для 8-х класів з навчанням українською мовою
і вивченням двох іноземних мов**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2+1	2+1	2+1
	Друга іноземна мова (німецька/польська)	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2+1	2+1	2+1
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3
Разом		29,5+2,5	29,5+2,5	29,5+2,5
Додатковий час на предмети, спецкурси, індивідуально-групові заняття та консультації		3,5	3,5	3,5
Харківщинознавство (спецкурс)		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

*Складений відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 11
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області»

Навчальний план
для 9-х класів з навчанням українською мовою і вивченням двох
іноземних мов

Освітні галузі	Предмети	9-А	9-Б	9-В
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	2+1	2+1	2+1
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3
Разом		32+3	32+3	32+3
Додатковий час на предмети, індивідуально-групові заняття та консультації		2	2	2
Харківщинознавство (спецкурс)		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

*Складений відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405

Директор КЗ «Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської області

Галина ВОЛОБУЄВА

Додаток 12
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської
області»

ПЕРЕЛІК

модельних навчальних програм для здобувачів освіти 5-6-х класів,
(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.08.2021 № 898)

Навчальний предмет	Назва освітньої програми	Автори освітньої програми
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5 - 6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма "Зарубіжна література. 5 - 6 класи" для закладів загальної середньої освіти	Волощук Є.В.
Іноземна мова (англійська)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5 - 9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5 - 6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Скворцова С.О., Тарасенкова Н.А.
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Коршевніук Т. В.
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5 - 6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О.І., Дяків В.Г., Волощенко О.В., Гриньова М.В., Козак О.П., Овчарук О.В., Седоченко А.Б., Сорока І.З., Страшко С.В.).
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5 - 6 класи» для	Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.

	закладів загальної середньої освіти	
Інформатика	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	Модельна навчальна «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Гісем О.В., Мартинюк О.О.
Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Гісем О.В., Мартинюк О.О., Наталія Сорочинська Н., Гісем О. Ярослав Василенко Я.
Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)
Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
Культура добросусідства	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Араджионі М.А., Козорог О.Г., Лебідь Н.І., Потапова В.І., Унгурян І.К.

Додаток 13
до Освітньої програми II ступеня
Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району Харківської
області»

**Перелік навчальних програм для 5-6-х класів, які навчаються за
освітньою технологією «Росток»**

(впроваджуються відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 29.04.2021 року № 483 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на травень 2021-листопад 2027 роки»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Навколишній світ. За освітньою технологією «Росток». Авт. Пушкарьова Т.О
2.	Математика 5-9 клас. За освітньою технологією «Росток». Авт. Дорофєєв В.Г., Петерсон Л.Г.
3.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пушкарьова Т. О., Бурдун О. В.)

Навчальна програма «Математика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 30 травня 2022 року (протокол №7); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0189-2022
Навчальна програма курсу за вибором «Еврика» для 5–8-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	5–8	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 30 травня 2022 року (протокол №7); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0190-2022
Навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В.,	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 30 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі
Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипавка Л. М.)			надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0197-2022
Навчальна програма «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Задорожний К. М., Калиновська Г. О.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з біології та екології від 31 травня 2022 року (протокол № 4), з географії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0199-2022
Навчальна програма «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Сухов Р. В.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з фізики від 06 червня 2022 року (протокол № 3), з хімії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0201-2022

Навчальна програма «Українська мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науковопедагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Семихат Н. В., Дроф'як С. М., Новожилова Н. М.)	5–9	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з української мови від 13 червня 2022 (протокол № 2); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0251-2022
Навчальна програма «Українська література. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науковопедагогічним проєктом «Інтелект України» (авт. Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 24 червня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0271-2022
Навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6-ті класи» (1,5 години на тиждень) для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)	5–6	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0255-2022
Навчальна програма «Навчаємося разом (інтегрований курс)» для 5–9-х класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науковопедагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Щербакова О. О., Холтобіна О. У., Щербаков О. Ф., Луценко Є. В.)	5–9	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0257-2022)

ступеня

Додаток 15
до Освітньої програми II

Комунального закладу
«Пісочинський ліцей «Мобіль»
Пісочинської селищної ради
Харківського району
Харківської області»

**Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої
освіти II ступеня (7-9 класи)**

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література

3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
18.	Польська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою
19.	Іноземні мови

Освітня програма
комунального закладу «Харківський ліцей № 65 Харківської міської ради»
на 2023/2024 навчальний рік

І ступеня (початкова освіта)

Освітня програма початкової освіти (далі – освітня програма) комунального закладу «Харківський ліцей № 65 Харківської міської ради» (далі – заклад освіти) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

У початковій школі закладу освіти впроваджується концепція Нової української школи відповідно до типових освітніх програм, розроблених під керівництвом Савченко О.Я.

В 1-А, 2-Б, 3-А, 4-А класах впроваджується педагогічна технологія «Росток».

Освітня програма закладу освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених державними стандартами.

Початкова освіта може здобуватися в закладі освіти за очною (денною) та дистанційними формами, а також за індивідуальними формами здобуття освіти: екстернатною, сімейною (домашньою) та формою педагогічного патронажу. З урахуванням здібностей і природніх нахилів та для забезпечення виконання

навчальних програм з окремих предметів педагогами можуть розроблятися індивідуальні освітні траєкторії. Індивідуальна освітня а траєкторія учнів реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності на підставі індивідуальної програми розвитку (за наявністю), індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками (або іншими законними представниками дитини), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками (або іншими представниками дитини).

Освітня програма закладу освіти спрямована на забезпечення визначених форм здобуття освіти та передбачає організацію навчання на засадах глибокої поваги до особистості учня, врахування особливостей індивідуального розвитку, ставлення до нього як до свідомого відповідального суб'єкта взаємодії, зорієнтована на розв'язання нестандартних освітніх задач та створення оптимальних навчальних умов, які враховують потреби і можливості кожного учня, незалежно від місця проживання/перебування, за рахунок новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Метою освітньої програми закладу освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання на другому рівні повної загальної середньої освіти.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладі освіти є державна мова.

Вимоги до осіб, які розпочинають навчання за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким

на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на першому рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форми здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня.

Зберігаючи наступність із дошкільного періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення; виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Загальний обсяг навчального навантаження на першому рівні повної загальної середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями та за роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження на першому рівні повної загальної середньої освіти сформовано відповідно до типових освітніх програм, розроблених під керівництвом Савченко О.Я. (додаток 1). Розподіл навчального навантаження на тиждень здійснено за освітніми галузями та роками навчання (додаток 2).

Уроки фізичної культури, згідно з частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображено у навчальному плані закладу освіти для кожного року навчання. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються з державного бюджету.

Навчальний план

Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, що є обов'язковою, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, факультативи, індивідуальні заняття, консультації. Реалізація як інваріантної, так і варіативної складових навчального плану фінансується з державного бюджету. Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Варіативна складова навчального плану може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Кількість навчальних годин на вивчення інваріантної складової навчального плану зазначена відповідно до типових освітніх програм, розроблених під керівництвом Савченко О.Я.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів – 700 годин/навчальний рік; для учнів 2-х класів – 770 годин/навчальний рік; для учнів 3-4 класів – 805 годин/навчальний рік.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

У 1-4 класах здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин).

Форми організації освітнього процесу

Основною формою організації освітнього процесу в закладі освіти є урок. З метою формування компетентностей відповідно до державних стандартів освіти та в закладі освіти можуть використовуватися різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, вистави, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відеоуроки тощо.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Результати такого оцінювання відображаються у відповідних документах про освіту. Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначених державними стандартами. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом , та

показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів – 1-2 класів підлягають вербальному, формульованому оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів освіти у 3 – 4 класах підлягають формульованому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Вербальна оцінка окремих результатів навчання здобувача освіти з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), окрім оцінювального судження про досягнення, може ще називати й рівень результату навчання.

Рівень результату навчання, відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», визначається з урахуванням динаміки його досягнень та позначається літерами «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Основними методами контролю є спостереження уроків, письмові діагностичні роботи після вивчення теми, в кінці семестру, навчального року.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження

навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Основними формами моніторингу у 1-4 класах є:

- проведення діагностичних робіт, семестрових та підсумкових робіт (у формі ДПА для 4 -х класів);
- участь учнів у предметних олімпіадах, конкурсах;
- опитування, анкетування учасників освітнього процесу;
- спостереження за освітнім та виховним процесом.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Очікувані результати навчання учнів

Очікувані результати навчання визначаються вимогами до обов'язкових результатів навчання, які сформовані на основі компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей, які формує кожен педагогічний працівник закладу освіти під час здійснення навчальної діяльності, належать:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентність у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено окремо за кожною освітньою галуззю та описано у відповідних державних стандартах освіти.

Навчальний план містить:

- перелік предметів, інтегрованих курсів, міжгалузевих інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження за роком навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у Навчальному плані Освітньої програми закладу освіти.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру адаптаційного циклу навчання базової середньої освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роком навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Для учнів 5-6-х класів Навчальний план складений відповідно до додатку 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (додатки 2-7 до Освітньої програми).

Навчальне навантаження у Навчальному плані орієнтоване на «рекомендований», «мінімальний», «максимальний» навчальний час, визначений Базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

У 2023/2024 навчальному році здобувачі освіти 5-6-х класів працюватимуть за Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (далі – Державний стандарт).

Освітня галузь «Мовно-літературна» (від 11 годин до 12,5 на тиждень) реалізується через навчальні предмети: «Українська мова» (4 години на тиждень), «Українська література» (2 години на тиждень), «Зарубіжна література» (від 1 години до 2 годин на тиждень), «Іноземна мова (англійська)» (від 4 до 5 годин на тиждень).

Освітня галузь «Математична» (від 5 до 6 годин на тиждень) реалізується через навчальний предмет «Математика» (5 годин на тиждень у 5-А, 5-Б, 5-В, 5-Г та 6-А, 6-В, 6-Г, 6-Д класах; 6 годин на тиждень у 5-Д та 6-Б класах).

Освітня галузь «Природнича» (2 до 4-х годин на тиждень у 5-х класах, 4 години в 6-х класах) реалізується через інтегровані курси «Пізнаємо природу» (2 години на тиждень) «Навколишній світ» (4 години на тиждень) у 5-х класах та навчальний предмет «Географія» (2 години на тиждень у 6-х класах).

Освітня галузь «Соціальна й здоров'язбережувальна» (від 1 години до 2 на тиждень) реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (від 1 години до 1,5 на тиждень), курс «Вчимося жити разом» (від 0,5 години до 1 години на тиждень) та курс «Навчаємось разом» (1 година на тиждень).

Освітня галузь «Громадянська та історична» (від 1 години до 1,5 години на тиждень у 5-х класах, 2 години в 6-х) реалізується через інтегровані курси «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (у 5-х класах), «Історія України. Всесвітня історія» (2 години на тиждень у 6-х класах).

Освітня галузь «Інформатична» (від 1 години до 2 на тиждень) реалізується через предмет «Інформатика» (від 1 години до 2-х на тиждень).

Освітня галузь «Технологічна» (від 1 години до 2 на тиждень) реалізується через предмет «Технології» (від 1 години до 2 на тиждень).

Мета і завдання освітньої галузі «Мистецька» (від 1 години до 2 на тиждень) реалізується через інтегрований курс «Мистецтво» (1 години на тиждень у 5-Д класі) та через автономні предмети «Музичне мистецтво» (1 година на тиждень) та «Образотворче мистецтво» (1 година на тиждень).

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через предмет «Фізична культура» (3 години на тиждень). Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їхніх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення та реалізується через варіативні модулі:

- 5-6-ті класи: рухливі ігри, дитяча легка атлетика, флорбол, настільний теніс, баскетбол 3х3, Cool Games, волейбол, гімнастика, чирлідінг, бадмінтон, футзал, гандбол, шашки, доджбол, корфбол, петанк.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, заклад освіти визначав у межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Кількість навчальних годин, визначена у Річному навчальному плані на вивчення вибіркового освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад освіти розподілив, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів (протокол педагогічної ради від 30 серпня 2023 року № 16).

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією інваріантної, варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Години варіативної складової Річного навчального плану (1,5-2 години) розподілені таким чином:

- у 5-А, 5-Б, 5-В класах для підсилення соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі, з метою сприйняття учнівством вищих моральних цінностей і набуття ними здатностей, сприятливих для етичної поведінки в контексті загальнолюдських цінностей, фундаментальних прав людини й ідей сталого розвитку вводиться викладання окремого курсу «Вчимося жити разом» (0,5 години на тиждень); з метою реалізації вимог освітньої галузі «Мовно-літературна» Державного стандарту базової середньої освіти, розвитку компетентних мовців, здатних спілкуватися іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень та потреб учнів додано до рекомендованого на вивчення іноземної мови (англійської) та зарубіжної літератури по 0,5 години на тиждень; з метою реалізації вимог освітньої галузі «Інформатична», розвитку особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві на вивчення інформатики додано 0,5 години на тиждень.

- у 5-Г класі, що навчається за педагогічною технологією «РОСТОК», з метою реалізації вимог освітньої галузі «Мовно-літературна» Державного стандарту базової середньої освіти, розвитку компетентних мовців, здатних спілкуватися іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень та потреб учнів додано до рекомендованого на вивчення іноземної мови (англійської) 1 годину на тиждень, на вивчення української мови – 0,5 годин на тиждень.

- у 5-Д класі, що навчається за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», для вивчення курсу за вибором «Єврика» додано 1 годину на тиждень.

- у 6-А продовжено викладання окремого курсу «Вчимося жити разом» (0,5 години на тиждень); з метою реалізації вимог освітньої галузі «Мовно-літературна» Державного стандарту базової середньої освіти додано до рекомендованого на вивчення іноземної мови (англійської) та зарубіжної літератури по 0,5 години на тиждень; з метою реалізації вимог освітньої галузі «Інформатична на вивчення інформатики додано 0,5 години на тиждень.

- у 6-Б класі продовжено викладання окремого курсу «Вчимося жити разом» (0,5 години на тиждень); з метою реалізації вимог освітньої галузі

«Математична» Державного стандарту базової середньої освіти додано до рекомендованого на вивчення математики 1 годину на тиждень; з метою реалізації вимог освітньої галузі «Інформатична на вивчення інформатики додано 0,5 години на тиждень.

- у 6-В, 6-Г, 6-Д класах додаткові години використано на вивчення другої іноземної мови (німецької). Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибірових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у Річному навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин (1085 годин), що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної Базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів (980 годин).

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

У додатку 12 до Освітньої програми подано перелік модельних навчальних програм, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити **опис результатів навчання** в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес у ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
- формування компетентностей;

- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-суди, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних

очікуваних результатів, зазначених у модельних та/або навчальних програмах окремих предметів.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором ліцею та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї формуються інклюзивні класи.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Під час вивчення інтегрованого мовно-літературного курсу клас може ділитися на групи не менше ніж на чотирьох уроках на тиждень, що відповідає мінімальному та рекомендованому тижневому навантаженню для вивчення української мови.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві

досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому

скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими **категоріями критеріїв**:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти у 2023/2024 навчальному році застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві

досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання.

Харківська міська рада Департамент з питань міської освіти Відділ освіти 16000 Харків, вул. І. М. Сірка, 1 Тел: 363-10-11	Харківська міська рада Департамент з питань міської освіти Відділ освіти 16000 Харків, вул. І. М. Сірка, 1 Тел: 363-10-11	Харківська міська рада Департамент з питань міської освіти Відділ освіти 16000 Харків, вул. І. М. Сірка, 1 Тел: 363-10-11
--	--	--

Прошито,
пропумеровано та скріплено
печаткою
аркуша(ів)
Директор ХЛ №65
Світлана ТАРШИНА

